

DANTZA GOI MAILAKO ARTE IRAKASKUNTZETAKO GRADU TITULUA

KOREOGRAFIA ETA INTERPRETAZIOA

IRAKASKUNTZA GIDA

2026-2027

AHOTSA ETA KANTUA

1. Identifikatzaileak

MATERIA: Ahotsa eta kantua

KREDITUAK: 2 ECTS

IRAKASGAI MOTA: Derrigorrezkoa

MAILA: Dantzako 3. maila

ORDU KOPURUA GUZTIRA: 60 ordu

ORDU PRESENTZIALAK: 35 ordu

ORDU OSAGARRIAK: 25 ordu

IRAKASGAIA EMATEKO ALDIA: urteko

IRAKASKUNTZA HIZKUNTZAK: Eusketa eta gaztelania

2. Irakasleak

Abizenak eta izena	Helbide elektronikoa
Noemi Santisteban Etxabe	nsantisteban@dantzerti.eus

3. Irakasgaiaren deskribapena

EHAAREN arabera, 22/2016 DEKRETUA, otsailaren 16koa, zeinen bidez ezartzen baitira koreografia eta interpretazioa espezialitateko dantzako goi-mailako arte irakaskuntzak eta Euskal Autonomia Erkidegorako ikasketa-plana, ikasgai honen helburua da ikasleari ahotsaren eta kantuen oinarritzko prestakuntza ematea dantzarekin lotuta, honako deskribatzaile hauen bidez: Erlaxazioa, arnasketa, gorputz-jarrera, soinu-ekoizpena, ebakera eta zuzentasun fonetikoak. Fonazio-aparatuaren ezagutza anatomiko-fisiologikoa. Ahots-ezagutza eta -kontzientzia. Ahots-prestakuntza eta entrenamendua. Ahots-teknikaren alderdi

guztiak menderatzea (arnasketa, erresonadoreak, artikulazioa, emisioa, etab.). Ahots-ekoizpenaren eta emisioaren teoriak, praktikak eta erabilerak. Gorputza, ahotsaren euskarri: anatomia, ahotsaren eta gorputzaren doikuntzak eta desdoikuntzak. Soinu-sormenaren estimulazioa. Ahotsa, interpretatzailearen eta koreografoaren tresna aktiboa eta sorkuntzakoa. Ahots kantatuaren adierazpen-teknikak ikastea. Talde-lanaren bidezko kantuen oinarritzko trebakuntza, alderdi teknikoei eta interpretatiboei dagokienez. Ahozko kantuen teoriaren eta praktikaren hastapenak.

4. Konpetentziak

Graduko Konpetentzia Orokorrak	
G.3	Giza gorputzaren funtzionamenduaren oinarritzko printzipioak ezagutzea, teorikoak nahiz praktikoak, haren ikuspegi osoa eta bateratzailea emateko.
G.4	Norbanakoaren berariazko ezaugarriak ulertzeko gaitasuna garatzea, eta hori guztia garapen eta jardun profesionalean aplikatzea
G.6	Etsipen egoeretan, arriskuak hartu eta tolerantzia izateko gaitasuna izatea.
G.8	Besteak beste, hizkuntza, diziplina eta tresna artistikoak, teknologikoak, eszenikoak, musikalak, bisualak ezagutzea eta trebeki bateratzea, gaitasunak eta trebetasunak garatzeko.
G.12	Praktika eszenikoetan parte hartzea ahalbidetzen duten trebetasunak garatzea, eta taldeko edo solista funtzioak norbere egitea.

G.14	Sorkuntza artistikoaren eta eszenikoaren azterketa kritikoa eta metodologikoa eta judizio estetikoa ahalbidetzen duten ezagutza teorikoak izatea eta bateratzea.
Espezialitateko Berariazko Konpetentziak	
ECI.3	Ezagutzea giza gorputzaren anatomia, fisiologia eta biomekanika, eta hark adierazpide artistiko gisa dituen gaitasunak eta mugak, baita ohiko patologiak eta horien prebentzioa ere, haren interpretazioa eta sorkuntza-lana optimizatu ahal izateko
ECI.4	Norbanakoaren berariazko ezaugarriak ulertzeko gaitasuna garatzea, haren interpretazioa eta sorkuntza-lana optimizatu ahal izateko.
ECI.7	Sorkuntza-prozesuak ezagutzea, diskurtso formalean dantzak, gorputzak edo mugimenduak erabiltzen dituzten diziplina artistikoen topaketaren bidez sorkuntza molde berriak aurkitzeko diziplinartekotasunetik abiatuz
ECI.8	Hizkuntza eta diziplina eszenikoei, artistikoei, musikalei eta bisualei buruzko ezagutzak izatea, eta horiek elkarren artean erlazionatzeko gaitasuna garatzea.
ECI. 10	Behar duen musika-ezagutza bereganatzea musika dantzarekin eta ekintza eszenikoarekin erlazionatu eta elkarreragiteko erak interpretatu, sortu eta ulertzea gaitzeko

Zeharkako Konpetentziak	
T.1	Lana era eraginkorrean eta motibatzailean antolatu eta planifikatzea
T.2	Informazio esanguratsua behar bezala bildu, aztertu, laburbildu eta kudeatzea.

T.3	Arazoak konpontzea, eta egiten den lanaren helburuei erantzuteko erabakiak hartzea.
T.6	Norbere jarduera profesionalaren eta interperpersonalaren autokritika egitea.
T.13	Bikaintasuna eta kalitatea bilatzea jardun profesionalean.
T.15	Era autonomoan lan egitea, eta ekimenaren garrantzia eta espiritu ekintzailea baloratzea jardun profesionalean
Irakasgaiaren Berriazko Konpetentziak	
EA1	Ikuspegi teorikotik, ahotsaren funtzionamendua ezagutu, ulertu eta transmititzen jakiteko: arnasketa-tresnak, fonadorea eta erresonadorea. Fonazio-aparatuaren izaerari eta, ahots-praktikarako aurreko eskakizun gisa, ahotsa bera ezagutzeari buruzko oinarri teoriko bat bereganatzeko
EA2	Ahots-teknikaren alderdi guztiak garatzeko: erlaxazioa, jarrera posturala, arnasketaren maneiu egokia, artikulazio-mekanikaren eta soinu-ekoizpenaren jarrera postural zuzena.
EA3	Soinu-ekoizpenaren prozesua ulertzea. Emisioari buruzko ohitura ez-osasungarriak ezagutu eta zuzentzea. Gorputza soinu hoberena bilatzeko entrenatzea
EA4	Arnasketaren teknika garatu eta sakontzea. Erresonantzaileak aurkitzea eta elementu gisa erabiltzen jakitea.
EA5	Hitzean, hizkuntza mintzatuaren musikaltasuna sartzeko
EA6	Kantuaren teknikaren oinarrizko elementuak garatzea: soinuaren kokapena.

EA7	Ahotsaren berariazko ezaugarriak ezagutzea.
EA8	Ahots kantatuaren elementu teknikoak eta adierazkorrak ezagutu eta erabiltzea.

5. Edukiak

I. blokea

Ahots-teknikaren sarrera

1. gaia. Hasierako ebaluazioa. Patologia posibleak eta entzumen- eta ahots-gaitasunak hautematea
2. gaia. Gorputz- eta postura-kontzientzia
3. gaia. Arnasketa, erlaxazioa eta kontzentrazioa: Euskarria eta tonizitatea. Arnasketa-gaitasunaren garapena
4. gaia. Fonazioa. Ahozko eta kantatutako ahotsa
5. gaia. Erresonadoreak ezagutzea eta erabiltzea
6. gaia. Artikulazioa eta dikzioa
7. gaia. Ahots-entrenamendua. Bokalizazioak. Tesituraren garapena. Ahotsaren zuzenketa entzute aktiboaren bidez

II. blokea. Ahotsa eta kantua dantzarekin lotuta

1. gaia. Ahots-interpretazio bakarlaria eta taldekoa
2. gaia. Ahots-interpretazio bakarlaria eta taldekoa, dantzaren praktikarekin lotuta
3. gaia. Ezagutza tekniko eta adierazkorren aplikazioa errepertorioan
4. gaia. Erritmoa eta melodia ezagutzea

6. Metodologia eta lan-plana

Ikasgaiari dagokion lanak bi esparru hartzen ditu: teorikoa eta praktikoa, nahiz eta azken horrek ikasgaiaren ia osotasuna hartuko duen.

Alderdi teorikoa ahotsa igortzean parte hartzen duten aparatuen ezagutzari dagokio: arnasketa-aparatua, fonazio-aparatua eta erresonantzia-aparatua. Eskolan landuko da eta, banakako lan gisa, ikasleari dagokio kontzeptuak barneratzea.

Ahotsaren alderdi praktikoa eskoletan bakarrik landuko da, soinurik gabeko arnasketa-arietak izan ezik. Ariketa horiek eskola-orduetatik kanpo ere praktikatu beharko dira, arnasketa-gaitasuna garatzeko eta arnasketa mota desberdinez jabetzeko; izan ere, ez da komeni ahots-lana gainbegiratzetik gabe egitea, ahotsaren osasunean eta fonazio-aparatuan kalteak eragin baititzake. Hala ere, erreperitorioa eskola-orduetatik kanpo ikasi beharko da.

Ikaslearen lanaren denbora-plangintza

Klase praktikoak / teorikoak	35 ordu
Tutoretza banakakoak	3 ordu
Azterketak	2 ordu
Bestelako lanak	20 ordu
Orduak guztira:	60 ordu

7.Ebaluazioa

EBALUAZIO IRIZPIDEAK ETA ADIERAZLEAK		
Kpt.	IRIZPIDEA	ADIERAZLEA
EA1 G3 T14	1. Ahotsaren funtzionamendua ikuspegi teorikotik ezagutzea	1.1. Ahotsa sortzeko prozesuan parte hartzen duten aparatuak ezagutzen ditu.
		1.2 Haien funtzionamendua ezagutzen du
EA 2 G4	2.Ahots-teknikaren alderdi guztiak garatzea	2.1. Ahotsa behar bezala igortzeko arnasketa egokia erabiltzen du.
		2.2 Soinuaren kokapen egokia lantzen du.
		2.3 Bere erresonadoreak erabiltzen ditu.
		2.4 Kantatzerakoan gorputz-jarrera egokia hartzen du, beharrezkoak ez diren eta kaltegarriak diren tentsioak desagertzea ahalbidetzen duena.
EA 3 T5	3. Ohitura osasungarriak eta kaltegarriak bereiztea	3.1. Ahotsa erabiltzeko ohitura kaltegarriak antzeman eta zuzentzen ditu.

		3.2 Gorputz osoa ahotsa igortzeko prozesuaren parte gisa erabiltzen du.
EA 4 T14	4. Norberaren arnasketa eta erresonadoreak modu egokian erabiltzea kanturako	4.1. Soinua behar bezala kokatzeko modu egokian arnasten du.
		4.2 Ahots-erresonadoreak erabiliz, tinbre egokiko soinua sortzen du.
EA 5 T1	5. Kantuan hitzen dikzio eta artikulazio zuzena erabiltzea	5.1. Obren testuak zuzen ahoskatzen ditu.
		5.2 Musika-esaldiaren eta ahozko esaldiaren arteko egokitasuna antzematen du.
		5.3 Testua interpretazio kantaturako laguntza gisa erabiltzen du.
EA 6 T14	6. Ahots-teknika ahots-ariketen bidez lantzea	6.1. Irakasleak proposatutako ahots-ariketak behar bezala egiten ditu, ahots-igorpenaren alderdi guztietan arreta jarritz: arnasketa, fonazioa, erresonadoreen erabilera eta soinuaren proiektzioa
EA7 G8 G14 T1 T2 T	7. Norberaren ahotsaren ezaugarriak ezagutzea	7.1 Arretaz entzuten du bere ahots-igorpenera
		7.2 Soinuen afinazioa sendotzen du, bere ahots-igorpenaren entzute aktiboaren bidez.
		7.3 Bere ahotsaren kolorea barneratzen du.
		7.4 Ahots-igorpen mota desberdinak probatzen ditu, emaitza ezberdinak esperimintatzeko
		7.5 Bere tesitura zabaltzeko beharrezkoak diren ahots-ariketak egiten ditu
EA8 G6 G12 T12	8. Ahotsa interpretazioaren parte gisa erabiltzea	8.1 Ahotsak interpretazioan duen garrantzia ulertzen du.
		8.2 Ahotsa bere interpretazio-baliabideetan txertatzen du.

8. Ikaskuntzaren kalifikazioa

Prozedura: ebaluazioa jarraitua eta bereizia izango da, ikasgairako ezarritako konpetentziak barneratzea kontuan hartuz. Graduak zenbait konpetentzia orokor eta zeharkako ere kontuan hartuko dira, eta beraz, izaera barneratzailea izango du. Ebaluazio jarraitua klasera joatearen

menpe egongo da, eta, gutxienez, irakasgaia emateko aldirako adierazitako klase presentzialen %80ko asistentzia izan beharko du ikasleak.

Ikasgaiaren helburuen gauzatzea, dagozkien konpetentziekin lotuta, gorago aipatutako indikatzaileen arabera eta beherago zerrendatutako tresnen bidez puntuatuko da.

Ebaluazio-tresnak
Klase-egunkaria: ikasleen asistentzia egiaztatzeko, bai eta ikasgelan egiten dituzten esku-hartzeen kalitatea ebaluatzeko ere.
Klase praktikoen grabazioa: ondoren aztertu ahal izateko.
Ikasle bakoitzaren fitxa: edukien ulermena eta haien gauzatze zuzena ebaluatzeko
Proba praktikokoak: irakasgaiaren konpetentzien eskurapena ebaluatzeko.

Derrigorrezkoa izango da irakasgaiaren atal guztietan (etengabeko ebaluazioan eta azterketetan) gutxienez 5eko nota lortzea, irakasgaia gainditu ahal izateko. Ataletako batean nota 5etik beherakoa bada, eta dagokion batez bestekoak ez dira egingo, eta irakasgaia gainditu gabe geratuko litzateke.

Ebaluazio-tresnen haztatzea eta programazioa			
Tresna	Blokeak	Haztapena	Burutzeko aldia
Ikasleen ikasgelako lanaren behaketa sistematikoa	I eta II	%50	Ikasturte osoan zehar
Ikasleek eskuratutako prozeduren eta ezagutzen	I eta II	50% (urtarrila %20)	Urtarrilean eta maiatzean

balorazioa, proba praktikoen bidez		eta maiatza %30)	
Guztira		100%	

9. Ebaluazio jarraia eta deialdiak

Ebaluazio jarraituaren galera gertatuko da ikaslearen faltak presentziako ordu kopuruaren %30 denean, baldin eta falta ez justifikatuen kopurua %20 baino gehiago ez bada. Galera horrek, ikasgaiaren irakaskuntza unea gora-behera, aurreikusitako ondorengo lanak/probak ez onartzea, ez zuzentzea, eta ez ebaluatzea ekarriko du. Ikaslea tutoretzapean izateko eskubidea berreskuratzeko aukera aintzat hartuko da.

Ebaluazio jarrai galtzen duen ikasleak ohiko deialdian azterketa egiteko eskubidea du.

Etengabeko ebaluazioa gainditzen ez duen ikasleak ez du ohiko deialdian aztertua izateko eskubiderik izango, eta zuzenean **ezohiko deialdian** aztertu beharko du.

- Ohiko deialdia:

Ikasgaiaren konpetentzien 100% ebaluatuko dira.

- Ezohiko deialdia:

Ikasgaiaren konpetentzien 100% ebaluatuko dira. Ohiko deialdian gutxiegia duen ikasleak, ez aurkeztuak, edo deialdiari uko egin duenak, ezohiko deialdian ebaluatzei aukerarik izango du.

Ezohiko deialdia —urtarrilean zein maiatzean amaitzen diren ikasgaiak— ekainean izango da, eskola egutegian berariaz gordetako egunetan.

10. Bibliografia, baliabideak eta ikasmaterialak

Alió, Myriam. (2005). *Reflexiones sobre la voz*. Clivis.

Bustos Sánchez, Inés. *Voz, cuerpo y comunicación*. Paidotribo.

Bustos Sánchez, Inés. *La voz. La técnica y la expresión*. Paidotribo.

- Caballero, Cristian. *Como educar la voz hablada y cantada*. Edamex.
- Calais-Germain, B. y Germain, F. Ed. (2014). *Anatomía para la voz*. La Liebre de Marzo.
- C.P.M. Francisco Guerrero. (2014-2015). *Historia de la Música*
- Dinville, Claire. (1995). *Los trastornos de la voz y su reeducación*. Masson.
- González Mora, Paloma. *Lenguaje y expresión: El Canto*.
- Jackson-Menaldi, M.Cristina A. (2005). *La voz normal*. Panamericana.
- Le Huche, François (2004). *La voz: Anatomía y fisiología de los órganos del habla*. Masson.
- López Temperán, W. (1970). *Las técnicas vocales: análisis acústico y psicofisiológico de la voz humana y de la pedagogía vocal*. Montevideo.
- Loprete, Carlos A. (1984). *El lenguaje oral: Fundamentos, formas técnicas*. Plus Ultra
Vlwnontc.
- McCallion, M. (1998). *El Libro de la Voz: un método para preservar la voz y dotarla de la máxima expresividad*. Urano.
- Piana, Giovanni. (2013). *Filosofía Della Musica*. LULU.
- Quiñones, Carmen. (2001). *El cuidado de la voz. Ejercicios prácticos*. CissPraxis.
- Stefano di, G. *El arte del Canto*.